

Vicent Ventura

“Sóc un subjecte excessiu”

Vicent Ventura (Castelló, 1924), periodista i activista polític de trajectòria suculenta. Aquests dies, auspicat per la revista *Saó*, ha estat motiu d'homenatge per la seua impregnació al nacionalisme.

Com digereix un home de la seua qualitat humana un homenatge?

—¿I quina se suposa que és la meua qualitat humana?

—Violentament honesta, tinc entès.

—¿Que exagerat! Jo també sóc exagerat. Bé, trobe que és incomodíssim. I he fet tant com he pogut, excepte negar-me, perquè no es fera. Aquest, el de la Societat Coral el Micalet i el que siga. Si és merescut o no, això ja és una altra història, però els homenatges són incòmodes.

—¿Com ocupa el seu temps als 68 anys, senyor Ventura?

—Vaig un poc menys atrafegat que quan en tenia 50 o 60, però treballo amb la mateixa intensitat. No tinc horaris, però tinc responsabilitats. Ara el que faig obligat és passejar, per prescripció facultativa. I escric. I parlo amb els amics, bé, cada vegada amb menys amics.

—¿Té menys amics?

—No és que en tinga menys. En tinc pocs de la meua edat, però amb la gent que més tracte he tingut és més jove que jo. I clar, la gent jove va cansant-se dels problemes dels majors. Els majors, inevitablement, fem un ús de l'experiència i això sempre és molest per a la gent que no en té prou o que vol tenir la seua i no la dels altres. Perquè l'experiència d'un altre és poc útil.

—Bé...

—En qüestions generals, potser sí, però la gent vol el dret a equivocar-se. I això fa que cada vegada tingues menys ganes de parlar amb la gent i menys necessitat.

—Explique'm com es va fundar *Publipress*, que és molt més que una agència de publicitat.

—Això és una cosa molt divertida i absurda. Quan jo encara era periodista *full time* vam pensar de fer una revista

—és una cosa que l'hem pensada tots en aquest país—, i com que no teníem diners vam voler guanyar-los en la publicitat pensant que era una cosa fàcil. La pràctica ens va demostrar que de fàcil no tenia res. Per aquell temps va passar allò del contuberni de Munic i ja no em van deixar exercir el periodisme, i em va venir molt bé que haguérem muntat *Publipress*, que era el treball més pròxim al meu, i va ser aleshores quan vaig aprendre de veritat a fer publicitat. I d'això he viscut.

—Per la gent que hi ha passat, fa la impressió que *Publipress* ha estat una gran escola.

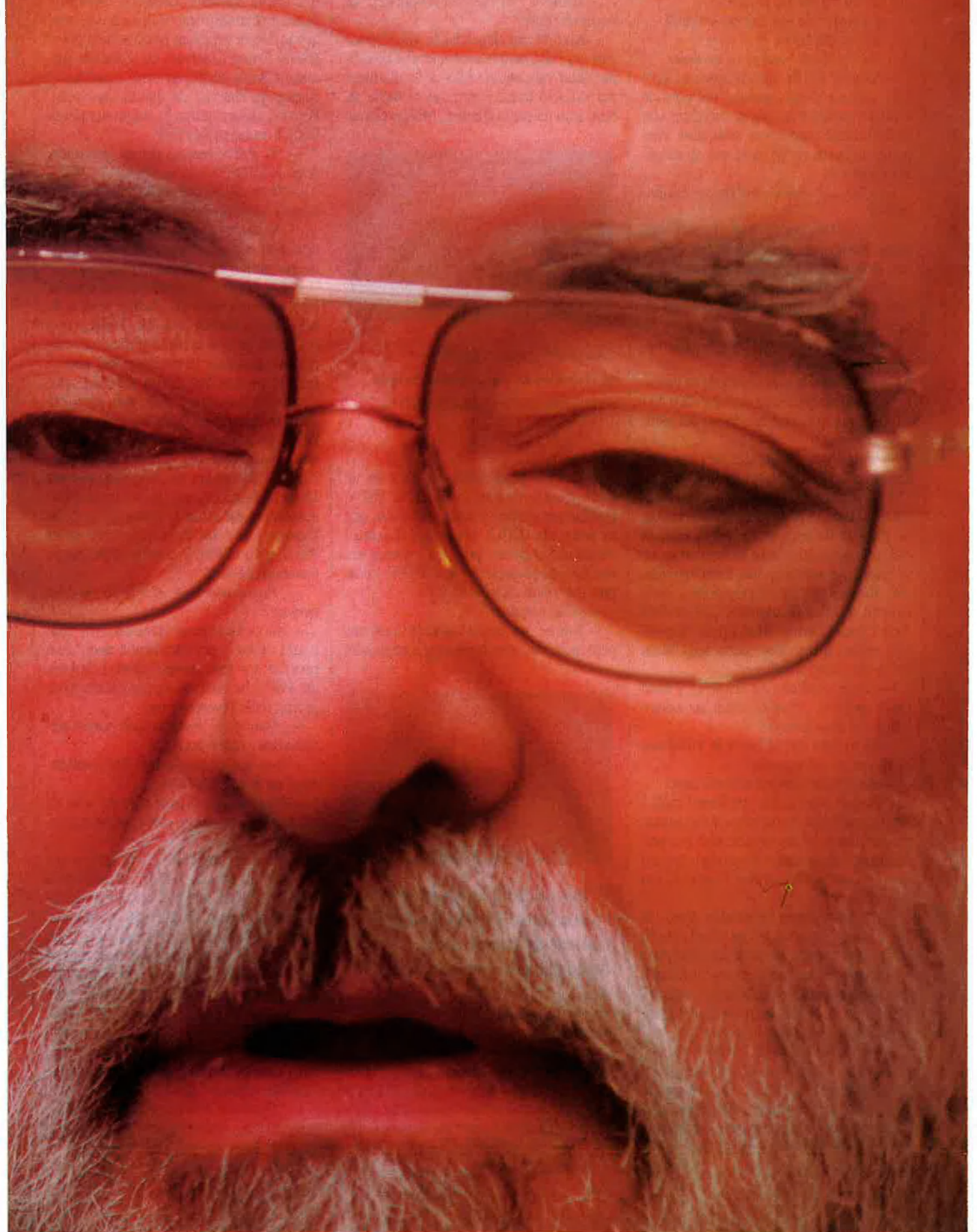
—Hi ha passat molta gent, sí. Potser era una agència amb unes característiques que no eren freqüents aleshores, que era un moment inicial de la publicitat. Jo no diré que ha estat una escola, però sí que hi ha passat gent que després ha tingut les seues agències o s'ha dedicat a l'art. Per altra banda, era un local cèntric i els amics venien i fèiem reunions polítiques, comarcalitzàvem el país i coses d'aquestes. Era un local obert.

—¿És una casualitat o el carlisme ha tingut una incidència notable, via germinal si vol, en el nacionalisme valencià?

—Jo crec que no en té cap. És una casualitat que tampoc és massa extensa. Jo sóc fill de carlí i Joan Fuster és fill de carlí, i no crec que n'hi haja molts més. Ser catòlic i ser carlí és una mescla explosiva que jo he patit durant molts anys de la meua vida.

—¿Fins a quin punt?

—Fins que vaig entrar a treballar d'obrer metal·lúrgic en *Unión Naval de Levante*. Aquesta realitat em va fer deixar de ser carlí i catòlic de la manera piadosa que se solia ser. Quan vaig venir a València, des de Castelló, encara era un carlí que anava amb les aspes i la camisa brodada amb la flor roja. La

insistència sobre el carlisme em fa pensar que sóc un personatge pintoresc.

—*La gent ja no sap què era un carlí.*

—Era un integrista.

—*Però després vostè es va moderar.*

—Vaig fer un pas cap a l'esquerra i me'n vaig anar a Falange, que des del punt de vista del carlisme era una heterodòxia i un radicalització esquerrana. Més tard, l'experiència ja em va fer veure que no era així exactament.

—*¿Què va trobar d'atractiu en el falangisme?*

—No s'allunyava del món d'aquell moment. No abandonaves del tot les seguretats ideològiques i a canvi hi havia allò de la reforma agrària i la nacionalització de la banca. La revolució. Jo m'ho creia de debò.

—*Vostè va estar amb Dionisio Ridruejo, en el seu sector, ¿no?*

—Va ser més tard i no dins de la Falange. Ridruejo la va deixar en l'any 42 o 43 i a mi em van tirar, amb tota la raó del món.

—*¿Per què?*

—Vas trobant contradiccions i vas buscant explicacions que et tranquil·litzen. Clar, si la reforma agrària, la nacionalització de la banca i la revolució de la Falange no s'havien fet era perquè Franco tenia la culpa. I automàticament et converties en un falangista antifranquista. I em van tirar, clar. Ridruejo va fer un grup polític, bàsicament d'antics falangistes, que es deia Acció Social Democràtica, i jo hi vaig entrar, encara que ja tenia certa sensibilitat pel problema nacional.

—*Sense tradició de lectures i amb escàs ambient, ¿com es podia ser nacionalista en aquells anys?*

—En el meu cas hi havia la influència de Fuster, no cal negar-ho.

—*Però Fuster encara no tenia obra.*

—Però ja érem amics i parlàvem molt. I no és que Fuster es dedicara a l'apostolat, res més lluny del seu esperit, sinó que pretenia reflexionar conjuntament en converses. La seua actitud crítica i racional em va influir molt.

El de les lectures és un altre tema. Jo sóc un senyor que va deixar l'escola als 12 anys i mai més he tornat a cap disciplina acadèmica. El meu pare era un carlí curiós que llegia novel·les policiaques i Salgari. I això llegia jo. No era gran cosa, però qualsevol lectura aficiona a la lectura.

—*¿Per què va deixar Castelló?*

—Va ser un problema de necessitats econòmiques de la família. Però en ma casa hi havia una nostàlgia de València, perquè encara que ma mare era d'Almassora i mon pare de Villahermosa del Río, que és

l'Alt Millars, s'havien conegut a València.

—*Ventura, ¿en quantes fundacions de partits ha estat?*

—Això és una llegenda. Jo vaig formar part del PSV, però ja estava acabat de fundar quan vaig entrar. Allò es va dissoldre per extinció lenta, i com que hi havia un buit, amb un parell d'amics, Màrius Garcia

“El malefici dels partits nacionalistes valencians és que aquest país no és nacionalista.”

Bonafé i J.J. Pérez Benlloch, vam fer un partit d'esquerra i nacionalista, el PSPV. Prèviament a això hi havia unes coses que es deien els GARS, els Grups d'Acció i Reflexió Socialista, però això només era una fase de preparació per al PSPV. I després me'n vaig anar del PSPV...

—*¿O el van tirar?*

—Supose que haurien acabat tirant-me, però me'n vaig anar quan vaig comprendre

“L'escepticisme és un problema d'acumulació d'experiència i reducció de la capacitat d'entusiasme. I això em passa.”

que allò, inevitablement, anava al PSOE. I aleshores vaig suggerir i beneir una confederació de partits socialistes al marge del PSOE. Va durar un any. El PSOE era un absent, un partit de necessitat, i la gent d'Europa va abocar les mesures necessàries per a crear-lo a partir de Suresnes.

—*¿Per què ha dit que l'haurien tirat?*

—Perquè si m'hi haguera quedat intentant, fins l'últim moment, desbaratar l'operació, doncs m'haurien tirat. Allí hi havia gent que ja estava treballant pràcticament per al PSOE. Ernest Lluch era un d'ells, els germans Garcés també en certa manera... I després ja s'ha vist els que hi han entrat. Però bé, alguna utilitat ha tingut perquè en la sigla està això de PSPV.

—*¿El PSPV hauria pogut continuar sense el PSOE?*

—No ho sé, perquè a Catalunya el PSC tampoc va poder-ho resistir.

—*¿Es cert que vostè es negava sistemàticament a parlar amb Alfonso Guerra perquè pertanyia a un partit espanyol?*

—Em negava sistemàticament a parlar amb gent que venia de Madrid, però al final acabava parlant amb ells. Trobava que era inútil, perquè la meua posició era claríssima: mantenir la sobirania del partit i fer els pactes que foren d'acord amb aquesta autonomia; i si la part contrària volia la integració, ¿quin sentit tenia parlar? A pesar d'això, a Alfonso Guerra crec que el vaig rebre una vegada a Publipress. Ara: ací ells tenien el seu home, que era Josep Lluís Albinyana, que en un moment determinat no sabia si entrar en la Unió Democràtica del País Valencià, en el PSPV o en el PSOE, i mira tu per on va entrar en el PSOE.

—*¿Posteriorment, el PSOE no l'ha temptat?*

—Nooo. Les meues posicions han estat massa clares, i per altra banda també han procurat no tenir competidors. I després del PSPV he estat en alguns intents, però ja amb molt d'escepticisme.

—*¿Quin és el malefici dels partits nacionalistes valencians?*

—Que aquest país no és nacionalista. Això no té volta de fulla.

—*Vostè ha sigut sastre, ¿com s'ha de vestir el nacionalisme per a seduir electoralment?*

—No dient mentides. Crec que es pot influir, i de fet s'ha influït. Algunes actituds del PSOE, sense el precedent nacionalista, no serien les que són, encara que siguin tan criticables com vulgues. Ara: ¿això es pot eixamplar? Bé, aquest és el treball. I s'ha de fer pensant que una majoria suficient nacionalista serà difícil, però si es passa del 5% i s'arriba al 10 i al 15, doncs més influència tindrà el nacionalisme sobre un país que no és nacionalista però que té una certa sensibilitat superficial diferenciada.

—*¿Continua creient en la frase de Fuster, “El País Valencià serà d'esquerres o no serà”?*

—No és que no continue creient, és que a las pruebas me remito. La dreta d'aquest país és molt menys nacionalista que l'esquerra, la qual, al cap i a la fi, ha assumit alguns dels postulats del nacionalisme.

—La seua generació, perduda o suplantada, ¿no té una altra opció que l'escepticisme?

—L'escepticisme no és un problema de generacions perdudes, a part que això de generacions perdudes o guanyades... La història funciona d'una manera determinada i tampoc hi ha per què queixar-se. Parlar de generacions perdudes és una manera de justificació i les justificacions no són lògiques. Cadascú ha fet allò que ha cregut que havia de fer i això li ha costat el que li ha costat. L'escepticisme és un problema d'acumulació d'experiència i reducció de la capacitat d'entusiasme. És una evolució. El que no és escèptic i continua igual d'entusiasta és perquè moltes voltes viu un món fals.

—¿Vostè és escèptic o incrèdul?

—Sóc un tipus, a pesar de la meua edat, encara excessiu i apassionat, el que passa és que em frene en la constatació racional del que veig. I això em fa escèptic.

—El contuberni de Munic, ¿en què consistia? ¿què hi va passar?

—Allò va tenir molta menys importància de la que aleshores li va donar Franco. Al franquisme li va irritar perquè, per primera vegada, anava des de l'interior gent de l'oposició a reunir-se amb la gent de l'oposició de l'exterior, la que se n'havia anat en acabar la guerra civil.

Des de dins anaren grups socialdemòcrates, com el de Dionisio Ridruejo, grups socialistes i grups de dreta. I d'allà hi havia el PNB, grups catalans de tot tipus... Tot això es feia sota el patrocini del moviment europeu que va proposar la cobertura i alguns diners. Allò va tenir un cert resultat, però no era suficientment dur com perquè caiguera Franco.

—Vostè ja no va poder tornar a casa, ¿no és així?

—Jo ja m'ho pensava que no podria tornar. I en efecte, quan van tornar els primers els van enviar a Canàries. Jo vaig decidir quedar-me a París i treballar allí.

—¿De què va treballar a París?

—Va venir la meua dona també, i ella va treballar de seguida en la Unesco, on la

van col·locar els amics catalans que estaven en l'exili. I jo vaig començar a col·laborar en una agència que distribuïa articles, no polítics, a la premsa llatinoamericana. I feia coses de teatre, moda...

—¿De quantes coses ha treballat vostè?

—¡Ui! Quan era menudet volia ser bomber i torero i tot això, però vaig ser sastre. Mosso de banc, mosso de càrrega en una drogueria, aprenent d'impremta, obrer del metall, treballador d'una empresa d'exportació de vins...

—¿Al periodisme va arribar per vocació?

—Sí, sempre m'havia apassionat. Durant l'època del Frente de Juventudes havia escrit molt, a pesar d'estar-hi poc temps, i quan em van tirar, com el que més sabia fer era això, vaig anar oferint

més por de la que toca. Més de la que et demana el repressor.

—¿Vostè va estar a la presó?

—Sí, tres voltes.

—¿El van arribar a torturar?

—No, perquè amb mi tenien el problema que no era impune el que em feren: es publicava de seguida en Europa. Però em van maltractar de paraula tant com els permetia la imaginació.

—Ara el posaré en una situació incòmoda.

—No, si ja estic incòmode des del principi de l'entrevista.

—Ara li augmentaré el voltatge. Jo dic noms i vostè explica coses.

—No pense parlar malament de ningú. No a la meua edat, en què ja es comprenen moltes coses.

—¿Vol dir que l'edat reconcilia?

—Formalment, sí. Però reconciliar no vol dir estar d'acord.

—Joan Fuster.

—És una xamba genètica, com ell explica.

—Joaquim Maldonado.

—És l'home de dreta més d'esquerra que he conegut, emprant-li l'expressió a Oriol Bohigas.

—Manuel Vicent.

—Em passa una cosa molt divertida amb ell: quan escriu en castellà em fa la impressió d'estar llegint-lo en català.

—Mossèn Espasa.

—Un cas estrany d'eclesiàstic que no estava disposat a deixar de ser un home lliure. I va ser sempre un home lliure.

No el va doblar ni el seminari ni la sotana.

—J.J. Pérez Benlloch.

—Un gran periodista que seria més periodista encara si no fóra tan excessiu com jo.

—Joan Lerma.

—Mira: algo tiene el agua cuando la bendicen. Està ací i per alguna cosa deu ser.

—Manuel Broseta.

—És difícil parlar-ne després del que ha passat. Ha estat una persona fatal: no li importava gens el país i l'importava moltíssim ell mateix. Dit això, condemne que el mataren. La violència és sempre inútil.

—Manuel Sanchis Guarner.

—Molt útil en tot moment, a pesar que en alguns moments semblava que era massa contemporitzador.

—I Vicent Ventura.

—Un subjecte excessiu.

Miquel Alberola

No biodegradable

Aquest home de cap i sentiment voluminos, ulleres de pasta enorme, i cara d'escepticisme estomacal, ha passat per la vida amb més oficis que beneficis. Ha pilotat idees vertiginoses que avui proporcionen rèdit a altres, i sobretot, s'ha mantingut massís, com el Maestrat, amb unes conviccions no biodegradables. I aquesta moneda, que en qualsevol mercat de valors tindria un preu notable, excessiu, ací està devallada.

reportatges. Vaig col·laborar en *Levante* i en *Ràdio Nacional*, i vaig estar en plantilla en *Jornada*. Després, del 50 al 62, vaig treballar a Madrid fent cròniques de successos i esportives, sense anar-hi.

—¿Sense anar-hi?

—Sí, perquè no m'ha agradat el futbol mai. Donava els resultats i alguna impressió, i alguna vegada m'equivocava amb l'autor del gol.

Després, ja vaig treballar de col·laborador, sense firmar perquè Fraga no em deixava per la cosa de Munic. I més endavant ja vaig poder firmar en *Informaciones*, on estava de subdirector Juan Luis Cebrián, en *Madrid*, en *El País*, *La Vanguardia*, *Tele-Exprés*,...

—I *Valencia Fruits*.

—Va ser l'únic lloc que em va acollir quan vaig tornar de París i la gent no em saludava pel carrer. Sempre hi ha hagut